

לק"י י' אלול תש"ף

לכבוד לשל"ו "לאהבה את ה' אלוקיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו"

כבוד הרב שליט"א

השלום והברכה עד בלי די

הנדון: איסור הנאה מתיקון מעליות שבת בשבת

ברכות ושלום רב,

באנו בשורות אלו לתאר בקצרה לפני כבודו את הבעיה בחילול שבת המתרחש מידי שבת בבתי מלון, בתי חולים, ובפרט במגדלי מגורים ובניינים ציבוריים המביא לחילול כבוד השבת והכשלת הרבים בהנאה ממעשה שבת באיסורי מלאכות מן התורה.

נבהיר ונדגיש בראשית הדברים כי אנו פועלים מתוך כוונה להסיר מכשול מבית ישראל וחובת הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (ויקרא יב')

תיאור הבעיה:

ההיתר למעליות שבת מבוסס קביעת המתכננים כי פעולתן מאוטומטיות לגמרי, ונחלקו חכמים בעניין איסור מוליד ואוושא מילתא ועובדין דחול, אך התופעה הגורפת היא שמעליות שבת מתקנות על ידי טכנאים יהודים בתוך השבת, תיקונים הכרוכים לא אחת באיסורי דאורייתא, ולאחר התיקון חוזרות המעליות לשימוש הציבור הדתי תחת אישור הכשרות הגורף של המעלית שבת.

בכך ציבור גדול נכשל בהנאה ממעשה שבת, בשם 'מעלית שבת'.

ואין המדובר בחילוץ שאז דין פיקוח נפש.

נדגיש כי היקף הבעיה חמור כך שמידי שבת מופעלים על ידי המוקדים (שבו יושבים יהודים) טכנאים המופעלים לעשרות רבות קריאות שירות, מתוכן עשרות ל"מעליות שבת".

העניין רלוונטי בפרט ומתרחש הלכה למעשה ממש מידי שבת במלונות, בתי חולים, בתי אבות וכן במקומות בהן אוכלוסיה מעורבת (שות"מ ושאינם), ובולט הדבר במיוחד במגדלי מגורים (ואף ראינו שבבתי מלון בימי מועד וחג שהתפוסה גדולה הטכנאי נקרא כמה פעמים במהלך שבת וחג ולצערנו גם שדורשים מהמלונות טכנאי צמוד בחגים.

כותב מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א בילקוט יוסף, שבת כרך ג' עמוד כא' כך:

"חילוני מומר לחלל שבת בפרהסיא, שעבר ועשה מלאכה האסורה מן התורה בשבת לצורך אחרים, במזיד, אם עשה כן באופן ארעי [ולא בקביעות בכל שבת], מותר לאחרים ליהנות ממלאכתו במוצאי-שבת מיד, ואין צריך להמתין בכדי שיעשו, ודינו כמבואר לעיל, ובפרט אם הדבר נעשה בניגוד לרצונם. אבל אם עושה כן באופן קבוע, כגון בעל מסעדה או בית מלון המבשל בקביעות לצורך אחרים בשבת במזיד, אסור גם לאחרים ליהנות מאותו תבשיל לעולם, אף אם לא ציוה אותו לבשל בשבילו בשבת. דכיון שהוא עושה כן במזיד בקביעות, יש לאסור בזה כמו למבשל עצמו."

לאחר שפנינו לרבנים הראשיים ועוד רבנים מכובדים בעניין הצגנו בפניהם עדויות וקיבלנו את ברכתם, הצליח ה' דרכנו ובנינו מערכת יחידת מחשב המחוברת למוקד, משגיחה על כשרות המעלית שבת באופן רצוף, גם בימי חול, ואינה מאפשרת התערבות במעלית שבת מכניסת השבת ועד צאת השבת גם בעת התערבות טכנאי.

המערכת הקרויה "סולם יעקב" מפעילה אוטומטית פיקוד שבת, באם יש תקלה המערכת מזהה מיידית, ומסוגלת לפתור זמנית חלק מסויים (30-40%) מהתקלות מרחוק. בעת שהפסיקו את פעולת המעלית לצורך טכנאי לא ניתן יהיה להשיבה כמעלית שבת עד צאת השבת.

היתרון המשמעותי ביותר בכך שמערכת סולם יעקב מפעילה מעלית שבת חלופית (במעלית רגילה שלא היתה בפיקוד שבת) באופן אוטומטי וכך מותירה פתרון מעשי זמין וכשר על פני עליה או ירידה במדרגות.

בבתי מלון ובנינים שלא יכולים להרשות אבדן מעלית יופעל מוקד על ידי נכרי שאם אין לנו דרך לאכוף והטכנאי יתקן את המעלית (שאין לנו שליטה על כך) ויחזיר אותה למצב מעלית רגילה אז תופעל מעלית חלופית למצב שבת על ידי הנכרי בדין עבודה הקצובה לגוי.

המערכת מתחברת ללוח הפיקוד של המעלית ומתאימה לכל המעליות (באותו עקרון כפי שמחוברות למערכת פיקוד אש במגע יבש) וכבר עברה סידרת בדיקות בעת שחוברה למעלית.

הפתרון ייחודי וחיוני מאוד ומותקן עם תעודת כשרות מעלית השבת סולם יעקב עם עוד שיפורים חשובים לשמירת קדושת השבת כהלכתה.

עוד נדגיש כי הוספנו עוד שיפורים חשובים כדי להכשיר את המעלית הרגילה למעלית שבת בעלויות נמוכות מאוד ויש שכר לפעולתנו.

הדברים הוצגו במלואם לכבוד הרב הראשי לישראל הגאון הרב דוד לאו שליט"א, אשר לאחר שבחן ובדק קבע שאין להותיר הכשרות על כנה, ויש להבטיח שלא יעשו תיקונים למעלית שבת בשבת, ואישר גם את הפתרון הטכנולוגי, ובכוונתו הייתה להביא את הדבר למליאת הרבנות הראשית, אולם כיוון שנבצר הדבר אישר את הבעיה והפתרון במכתב הרצ"ב.

כך גם ראו הרבנים הגאונים שליט"א, הרב אריה שטרן, הרב רצון ערוסי, הרב ברוך שרגא, הרב צפניה דרורי ועוד גדולים ומכובדים.

צפניה ערוסי

רב ומו"צ במודיעין

שגיאה הראל

אברך בכולל הגר"א

מנהל מערך השירות באלקטרה מעליות

נבקש מאוד לאשר במכתב הסכמה ובקריאת קודש להביא לתיקון השבת במעליות, במערכת סולם יעקב.

נספר עוד כי לאחר בחינת ועדת רבנים בראשות הרב אריה שטרן שליט"א אושר דגם של מעלית מהודרת ללא חשש מוליד (ללא גידול בצריכת החשמל – אגב כך המעלית חסכונית עשרות מונים) וללא אוושה מילתא. נשמח להציג עיון הלכתי בעניין והפתרונות הקיימים.

בכבוד רב,

שגיאה הראל

הרב צפניה ערוסי

צפניה ערוסי, נייד: 052-7642973 דוא"ל: tzfania1@gmail.com

שגיאה הראל, נייד: 052-3699260 דוא"ל: sagie.harel@gmail.com